

Основні напрямки удосконалення підготовки майбутнього фахівця з цивільної безпеки у закладі вищої освіти щодо впровадження інтерактивних педагогічних технологій

Середюк Ярослав Іванович¹

Опубліковано	Секція	УДК
15.04.2024	Освіта/Педагогіка	378.091.12

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10972390>

Ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International license

Анотація. За результатами проведеного дослідження основних напрямків удосконалення системи підготовки майбутнього фахівця з цивільної безпеки у закладі вищої освіти щодо впровадження інтерактивних педагогічних технологій. Встановлено, що сучасна система освіти характеризується міждисциплінарної інтеграцією, орієнтацією на міжкультурний аспект, варіативністю, що, своєю чергою, передбачає підготовку майбутнього фахівця з цивільної безпеки нового покоління. Використання інтерактивних технологій у процесі підвищення кваліфікації майбутнього фахівця з цивільної безпеки допоможе досягти поставлених цілей. Визначено, що на сьогоднішній день процес підготовки майбутніх фахівців з цивільної безпеки у закладі вищої освіти має велику кількість недоліків. Важливою проблемою при цьому є застарілі та малоефективні педагогічні технології, які попросту не дають можливості майбутнім фахівцям з цивільної безпеки в повній мірі розвинути свої професійні, творчі та особистісні якості, які є надзвичайно важливими в процесі їх подальшої професійної діяльності.

Ключові слова: фахівець, професійна підготовка, інтерактивні педагогічні технології, заклад вищої освіти

The main directions of improving the training of the future specialist in civil security in the institution of higher education regarding the implementation of interactive pedagogical technologies

Annotation. According to the results of the study of the main areas of improvement of the training system of the future specialist in civil security in the institution of higher education regarding the introduction of interactive pedagogical technologies. It was established that the modern education system is characterized by interdisciplinary integration, orientation to the intercultural aspect, variability, which, in turn, provides for the training of a future civil security specialist of a new generation. The use of interactive technologies in the process of improving

¹ аспірант кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національний університет «Львівська політехніка» вулиця Степана Бандери, 12, Львів, Львівська область, Україна, 79000, <https://orcid.org/0009-0009-3530-6994>

the qualifications of a future civil security specialist will help to achieve the set goals. It was determined that today the process of training future specialists in civil security in the institution of higher education has a large number of shortcomings.

An important problem at the same time is outdated and ineffective pedagogical technologies, which simply do not allow future civil security specialists to fully develop their professional, creative and personal qualities, which are extremely important in the process of their further professional activities. It was determined that the task of state administration bodies and institutions of higher education is active adaptation, improvement and transformation in accordance with European or world standards of existing pedagogical technologies. In addition, modern and innovative technologies must be dynamic, which is manifested in changing or correcting their content in accordance with the realities of today. In order to better understand the state of training of the future civil security specialist and to objectively assess the problems of developing their communicative competence when using interactive technologies, we consider it necessary to study the experience in this matter.

Keywords: specialist, professional training, interactive pedagogical technologies, institution of higher education.

Вступ

Вивчення практики організації освітнього процесу у закладах вищої освіти підтверджують, що формування якостей професійної мобільності відбувається інтенсивніше, коли студенти включаються у ділову співпрацю, бачать кінцевий результат своєї діяльності.

Виходячи з цього положення, одним із шляхів розв'язання завдань формування майбутнього фахівця з цивільної безпеки та його професійного навчання, ми вважаємо пошук і впровадження в освітній процес інтерактивних педагогічних технологій, методів активного та інтерактивного навчання (розвивальні тренінги, організаційно-діяльнісні ігри, метод проектів та ін.)

Використання розвиваючих педагогічних технологій в процесі навчання майбутніх фахівців з цивільної безпеки забезпечить високий рівень розвитку їх особистісного та професійного потенціалу, а також утворить інтегративну єдність базових форм та методів освіти в процесі їх професійного навчання [1-3].

Відповідно, метою статті є дослідження основних напрямків підготовки майбутнього фахівця з цивільної безпеки у закладі вищої освіти впровадженням інтерактивних педагогічних технологій.

Результати

На нашу думку, основною ідеєю впровадження інтерактивних педагогічних технологій повинно стати формування керованого, пластичного та гуманного освітнього процесу у закладі освіти. Окрім того, важливою ознакою ефективних педагогічних технологій є гарантованість отримання значних результатів, які будуть вказувати на повноцінну сформованість професійних та особистісних якостей майбутніх фахівців з цивільної безпеки, що дасть їм можливість повноцінно реалізуватись в їх професійному полі [4].

На сьогоднішній день найбільш важливих принципів використанні педагогічних технологій в процесі навчання майбутніх фахівців з цивільної безпеки інтерактивним педагогічним технологіям є ті, що зображені на рис.1.

Рис.1. Основні принципи та аспекти навчання інтерактивним педагогічним технологіям в процесі навчання студентів педагогів

Розглянемо сутність кожного з вище перелічених аспектів та принципів:

1. Цільова установка на розвиток – включає в себе здатність студента, майбутнього фахівця цивільної безпеки мислити системно, а також вміти чітко, зрозуміло та лаконічно висловлювати власну думку, приймати власні рішення, незалежно від сторонніх думок та порад, оперативно реалізовувати відповідно до ситуації реагування на зміни та впливи, а також мислити креативно та неординарно. До цього аспекту також входять розвиток професійної компетентності майбутнього фахівця з цивільної безпеки, а також повноцінне формування всіх ключових компетенцій та професійних якостей.
2. Інтеграція основоположних форм, методів та засобів процесу навчання, що включає в себе процес вдосконалення навчальних планів, предметів та програм, впровадження додаткових елективних та факультативних курсів, активне використання інтерактивних методів та форм навчання, а також ефективне та раціональне використання існуючих освітніх ресурсів.
3. Взаєморозуміння між викладачем та майбутнім фахівцем з цивільної безпеки, що означає, що в процесі комунікації між ними повинні реалізовуватись принципи гуманізму, толерантності, демократії та відкритості.
4. Індивідуальний підхід до реалізації педагогічних технологій включає в себе розуміння, що кожний майбутній фахівець з цивільної безпеки є індивідуальною

особистістю, відповідно того важливим з його боку є пошук та використання індивідуального підходу у процесі впровадження педагогічних технологій.

Разом з тим, використання дієвих стратегій педагогічних технологій передбачає періодичну зміну ролей викладача та майбутнього фахівця з цивільної безпеки, покращення рівня та особливостей їх взаємодії, зміну та оновлення характеру реалізації освітнього процесу для забезпечення наступного гармонійного професійного та особистісного розвитку. На нашу думку, використання інтерактивних педагогічних технологій дасть можливість майбутньому фахівцю з цивільної безпеки брати активну участь в освітньому процесі і таким чином розвивати власну мотивацію до опанування нових знань та набуття нових рівнів та навичок. Особливо важливим в цьому процесі є те, що використання інтерактивних педагогічних технологій дасть можливість не лише подати йому нові знання і навички, а і дати можливість привносити в навчальний процес власні знання [5].

Запропоновані нами інноваційні педагогічні технології, на нашу думку, дадуть можливість внести якісні та кількісні зміни в саму структуру подачі інформації.

З огляду на це, в системі кожної вищевказаної технології повинно бути три основоположні блоки (рис.2).

Рис.2. Основоположні блоки в системі інтерактивних педагогічних технологій

Перший блок «предмет-процес-продукт» відноситься до змістовного компоненту, який має на меті реалізувати цілі та завдання елективних та факультативних курсів, які входять до загальної структури навчального плану підготовки майбутнього фахівця з цивільної безпеки. Та інші блоки виступають як процесуальні компоненти, які повинні забезпечити основну мету – формування у майбутнього фахівця з цивільної безпеки

такого рівня професійної та особистісної компетенції, що дозволив би їм в подальшому виконувати свої професійні обов'язки на високому рівні.

У блоці педагогічні завдання нашої представлені нами оновленої структури педагогічних технологій представлені:

- «предмет» – формування професійних якостей майбутнього фахівця з цивільної безпеки, орієнтоване на попередній досвід на рівні знання - уміння;
- «процес» – рух від мети через засіб до результату, який характеризується відповідно до розробленої нами концепції формування майбутнього професійно-компетентного фахівця з цивільної безпеки через професійне навчання, чотири проміжними результатами (рис.3).

Джерело: складено автором

Рис.3. Основні етапи розвитку майбутнього фахівця з цивільної безпеки в контексті використання інтерактивних педагогічних технологій

Сама суть використання даних педагогічних технологій полягає в тому, що інноваційні педагогічні технології покликані не лише розвинути ключові професійні компетенції у майбутніх фахівців з цивільної безпеки, подати та допомогти освоїти ключові навички та уміння, а і розвинути при цьому творчий початок та креативність. Для розуміння правильної реалізації інтерактивних технологій, важливим буде означення основних завдань цього процесу (рис.4).

Основні завдання реалізації інтерактивних педагогічних технологій в процесі навчання майбутнього фахівця з цивільної безпеки	формування стійкого інтересу до обраної спеціальності, зокрема бачення себе в ній
	розвиток комунікативних якостей
	усвідомлення важливості професійної підготовки
	формування мотиваційної готовності до професійної підготовки
	формуванням здатності до самостійної діяльності, самоорганізації готовності до співробітництва, толерантності, уміння вести діалог з керівником

Джерело: складено автором

Рис.4. Основні завдання реалізації інтерактивних педагогічних технологій в процесі навчання студентів педагогів

Другий та третій блоки представлених нами інноваційний технологій відносяться до процесуального компонента. Дані блоки включають в себе основні методи та техніки застосування дієвого інструментарію педагогічних технологій:

- чітка система перевірених методів, форм та засобів реалізації освітнього процесу;
- формування оптимальних освітніх умов, які б були стимулюючим чинником в професійному та особистісному розвитку майбутнього фахівця з цивільної безпеки, а також виступали каталізатором освоєння нових методик та навичок, що стануть допоміжними в їх майбутній професійній діяльності.

За умови активного використання інтерактивних технологій в процесі навчання майбутнього фахівця з цивільної безпеки, весь освітній процес засвоєння нової інформації та набуття нових професійних навичок, набуває форми пошуково-творчого та стає оптимальною основою для подальшого їх саморозвитку [6-7].

Такого рівня можна досягти за допомогою переорієнтування рутинного освітнього процесу на такий, в якому переважають групові заняття, спільна творчо-пошукова діяльність. Окрім того, за допомогою інтерактивних педагогічних технологій виникає можливість в разі покращити процес взаємодії між викладачем та майбутнім фахівцем з цивільної безпеки. Викладач в цьому процесі виступає не лише як джерело

професійно важливої інформації та наглядач за суворим дотриманням обов'язків та правил, а і як ментор, який так само зацікавлений у правильній та інтерактивній подачі нового матеріалу, а також як своєрідний тренер, який як на практиці, так і в теорії у найбільш легкий та зрозумілий спосіб подасть всі необхідні навички та техніки, які будуть необхідні в подальшій професійній діяльності [8-9].

Висновки

Отже, варто також зазначити, що війна диктує нові вимоги до вищої освіти, а педагогічні технології не можуть залишатись на попередньому рівні. Тому сучасні та інноваційні технології повинні бути динамічними, що виявляється у зміні чи коректуванні свого змісту відповідно до реалій сьогодення. Актуальною формою надання освітніх послуг на сьогоднішній день є віддалені методи навчання, це означає, що сучасні педагогічні технології повинні включати в себе повноцінне навчання цих основ і технологій використання, які на сьогодні є необхідні для навчання майбутнім фахівцем з цивільної безпеки.

Список використаних джерел

1. Цехмістрова Г. С. Педагогічна майстерність та оцінка якості викладання у вищому навчальному закладі освіти. Нові технології навчання. К. : НМЦ ВО, 2001. Вип. 31. С. 25.
2. Шепеленко Т. Діагностика професійно-педагогічної спрямованості майбутніх викладачів економіки. Проблеми трудової і професійної підготовки. 2009. № 14. С. 121.
3. Шепель В. М. Формування пізнавальної активності старшокласників педагогічними програмними засобами: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 «Теорія навчання» Харків, 2012. 352 с.
4. Шломенко О. Б. Формування професійно комунікативної компетентності майбутніх економістів засобами інноваційних технологій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2012. 205 с.
5. Криштанович М.Ф. (2022). Професійна підготовка майбутніх викладачів права: підруч. / М.Ф. Криштанович. – Львів: Видавництво: «СПОЛОМ». – 140 с.
6. Шпак І. О. Використання сучасних педагогічних технологій у процесі підготовки викладачів економічних дисциплін. Теорія та методика навчання та виховання: зб. наук. праць. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2011. Вип. 28. С. 187-191.
7. Шпак І. О. Інновації, педагогічні технології та якість освіти в підготовці викладачів-економістів. Гуманізація навчально-виховного процесу: зб. наук. праць. Вип. LI. Слов'янськ : СДПУ, 2010. С. 115-121.
8. Шпак І. О. Науково-дослідна робота студентів. Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: зб. наук. праць. Запоріжжя : Запорізь. обл. ін-т післядипл. пед. освіти, гуманіт. ун.-т «ЗІДМУ», 2009. Вип. 53. С. 425-430.
9. Шпак І. О. Науково-методичне та організаційне забезпечення педагогічних умов підготовки студентів до використання новітніх технологій. Теорія та методика навчання та виховання: зб. наук. праць. 2009. Вип. 24. С. 183-194.